

Nopefs årsrapport 2006

1. 2006 i huvuddrag

- Målsättningen för antalet beviljade lån överträffades med god marginal.
- Nu fokus endast på små- och medelstora bolag.
- Projektens realiseringsgrad är fortsatt hög, något som i regel leder till tilläggsinvesteringar över tiden.
- Den nordiska nyttan i projekten bedöms vara hög och inkluderar både investeringar, fysiska leveranser, många nya arbetsplatser i närområdet och en möjlighet att introducera nordisk miljöstandard i närområdet.
- Fortsatt tätt samarbete med olika nationella institutioner.
- Nopefs risktagning ligger på en acceptabel nivå och baserar sig på analyser av både etableringslandet och ansökarbolagens egen finansiella och strategiska kapacitet.
- Ansökarbolagens relativa projektrisk i de nya EU-länderna är fortsättningsvis rätt hög dock ej längre lika hög i Baltikum.

2. Detta är Nopef

Nopef är en nordisk institution, grundad av de nordiska länderna år 1982. Nopef administreras som en institution under Nordiska ministerrådet (NMR).

Nopefs har som syfte att stärka de nordiska små och medelstora bolagens konkurrenskraft genom att bevilja lån till förstudier och förberedande aktiviteter inför internationella etableringar och internationell projektexport.

Nopef beviljar lån till förstudier i Öst- och Centraleuropa (inte EU-länder med undantag av Baltikum, Polen, Bulgarien och Rumänien t.o.m. slutet av 2007); Särskild prioritet ges etableringar och projektexport i nordvästra Ryssland.

Nopef skal utveckla och stärka samarbetet med nationella partner och övriga NMR-institutioner genom att erbjuda en unik och fokuserad produkt.

Nopef har sedan 1982 behandlat mer än 3 500 nordiska verksamheters ansökningar om lån till förstudier. Detta utgör en unik och omfattande plattform för skapandet av **nordisk nytta**¹⁾ på två sätt:

a. Projektnytta genom förbättrad konkurrenskraft på den globaliserade marknaden, fasta investeringar i närområdet, flere leveranser från nordiska (under)leverantörer, generering av nya arbetsplatser i både projektlandet och hemma i Norden och en överföring av nordisk managementkultur och miljökunskande till etableringslandet.

b. Nopef-nytta genom fokus på en enda produkt (förstudier), förbättras både projekteffektiviteten och riskhanteringen, vilket resulterar i högre andel realiserade etableringar. Därtill uppnås en bättre förmedling av den samlade förstudiekunskapen och man skapar en god bas att bygga nordiska bench-marking nätverk och andra typer av interrelationer - allt detta till en lägre administrativ kostnad än hos motsvarande nationella institutioner.

Nopefs målsättning för 2005/2006/2007 är, enligt kontraktet med NMR, att årligen uppnå mellan 187/165/175 ansökningar om lån till förstudier, som skall leda fram till att 27/45/50 av ansökarbolagen genomför en reell etablering eller en projektexport.

---

¹ Genom det nordiska samarbetet, vill vi uppnå mer än länderna är i stånd till, vart för sig. Vi kallar detta nordisk nytta.

3. Resultatrapport

3.1 Året som gick i ett nötskal

År 2006 karakteriserades av ett något ojämnt projekttillflöde, som avtog något efter sommaren men som åter repade sig mot slutet av året. En förklaring till den litet lugnare hösten är, att ekonomin i Norden går på högvarv, vilket gör att framförallt de små och medelstora bolagen inte haft kapacitet till att planera sina framtida strategier och etableringsalternativ. Nopefs produkt bedöms däremot fortsatt som lika intressant och behövlig i samband med bolagens etableringar och projektexport. Utöver själva lånebeloppet som ansökaren beviljas, upplever man att själva ansökningsfasen som sådan har en samlande och konkretiserande inverkan på bolagets planeringsprocess inför en eventuell etablering. Det är ofta Nopef som första gången ställer sådana frågor som ansökarbolaget sedan ofta återvänder till under projektets senare skeden.

En färsk undersökning om gjorts av svenska UD²⁾ gällande de svenska närområdesmedlen, visar tydligt att det mervärde Nopef kunnat generera i närområdet är betydande. Framförallt relationen mellan kostnad och affärsutfall är i detta fall anmärkningsvärt gott, ca 1:8. Icke sällan har möjligheten till ett lån som kan konverteras till stöd varit just den faktor som satt tingen i rullning. Efter en lyckad etablering kommer ofta ytterligare investeringar som ökar det ursprungliga investeringsomfånget och därigenom den nordiska nyttan.

Nopefs undantagsmandat i Baltikum och Polen löper ut i slutet av denna avtalsperiod (december 2007). I takt med att länderna integreras allt mer i EU, har etableringsrisken särskilt i de baltiska länderna minskat märkbart de senaste åren. Samtidigt har löne- och kostnadsnivån där börjat stiga brant och det blir allt svårare och dyrare att finna och behålla kvalificerad arbetskraft. Samlat gör detta, att dessa länders dragningskraft med avseende på etableringar småningom avtar och att man redan börjar uppleva en utflyttning från Polen och Baltikum av företag som bara för 5-10 år sedan etablerade sig där.

Nopef har under det gångna året aktivt försökt bidra till att förbättra de ansökande bolagens möjlighet att förstå vilka olika finansieringsalternativ som står till buds under etableringens många olika faser. Rent konkret har vi i de olika ansökarländerna föreslagit att man utvecklar en gemensam modellbild av de statliga finansieringsalternativen, som samtliga delaktiga organisationer sedan skulle kommunicera ut. Detta skulle öka helhetsförståelsen ur det ansökande bolagens synvinkel och spara samtliga parter tid och resurser.

I de projekt som Nopef beviljat lån till under 2006, bedöms den nordiska nyttan ha varit hög. Detta kommer att resultera i fler nordiska leveranser och investeringar, fler nya arbetsplatser, förbättrad konkurrenskraft efter en realiserad etablering och bättre miljöfokus.

NMR har inom ramen för det nya mobilitetsprogrammet avsatt en 1 mn DKK till Nopefs förfogande. Dessa medel skall användas endast för ryska och vitryska anställdas fortbildning i Norden, i samband med att nordiska bolag bildat samriskbolag med ryska partner. Endast sådana bolag som genomfört en förstudie som lett till en etablering är behöriga att ansöka om dessa medel.

---

² Statskontoret: "Östersjömiljard 2 - en slututvärdering" s. 31

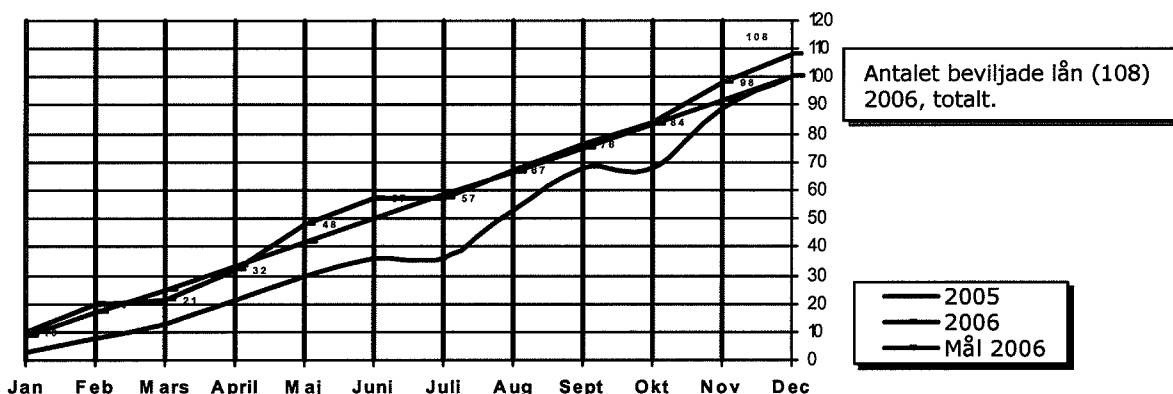
3.2 Målsättning och resultat

Nopef fokuserar på en särskild del av investeringskedjan: lån till förstudier som beviljas små och medelstora bolag i samband med internationella etableringar och projektexport.

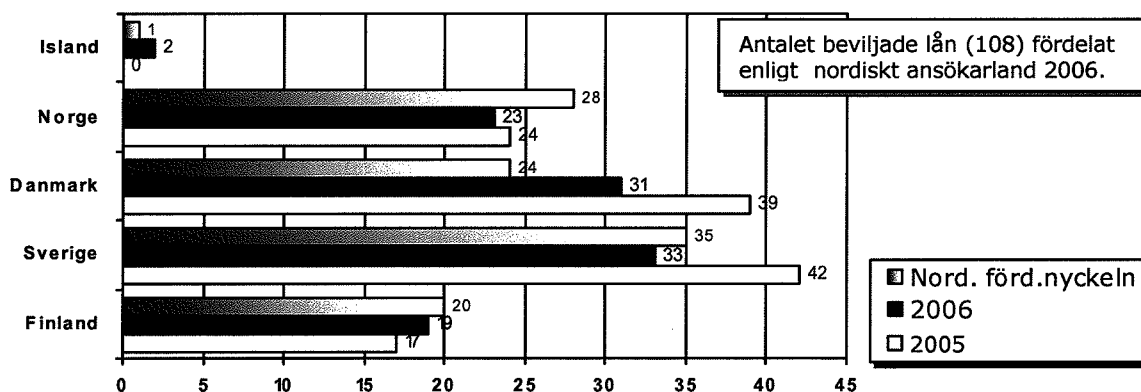
Målsättningen för verksamhetsåret 2006: Att uppnå 165 kvalificerade ansökningar (som uppfyller formalia och som kan registreras), bevilja 100 lån, och medverka till 45 reella etableringar.

Målsättning för kontraktperioden 2005-07: Att ca 35% av de beviljade lånen skall gå till NV Ryssland, Vitryssland och Ukraina. Fördelningen mellan lånen enligt ansökarland skall under kontraktperioden harmoniera med den nordiska fördelningsnyckeln, dock så att den kan variera något under enskilda år.

Resultat för 2006: Nopef erhöll 145 ansökningar, utav dessa beviljades 108 lån, vilket bedöms medverka till ca 56 etableringar (realiseringsgraden utgör ca 39 %). Trots att antalet ansökningar inte helt nådde upp till målsättningen (165), överskreds istället målsättningen för antalet beviljade lån (100) med 8. Av dessa två mätare är det antalet beviljade lån som är mer relevant för verksamheten.

Hela kontraktperiodens målsättning 2005-07: Ca 35 % av lånen beviljades 2006 till nordvästra Ryssland, Ukraina och Vitryssland. Fördelningen av beviljade lån mot den nordiska fördelningsnyckeln för 2006 var i stort tillfredsställande.

3.3 Projektutvecklingen 2006 i huvuddrag³⁾

Det samlade antalet ansökningar utgjorde 145 år 2006 mot 159 år 2005 (med geografisk korrigering för att motsvara den nuvarande geografin). Nopefs målsättning för 2006 utgjorde 165 ansökningar.

Ansökarbolagens storlek fördelade sig så, att 70 % var bolag med färre än 40 anställda.

Antalet ansökningar från energibranschen, livsmedel, plast/kemi och tjänstesektorn ökade 2006, medan metall och IT minskade något. Såd kallade derivata etableringsmönster börjar skönjas inom olika branscher, inom t.ex. livsmedelsbranschen kan etableringskedjan se ut så här: *bönderna -> slakterierna -> förädlarna -> förpackarna -> distributörerna*.

Antalet beviljade lån utgjorde totalt 108 i 2006 mot 100 år 2005 (förändrad geografi beaktad). Nopefs målsättning för 2006 utgjorde 100 beviljade lån.

Antalet beviljade lån 2006 enligt projektländer fördelade sig enligt följande: Ryssland 26 %, Baltikum 31 %, Polen 16 %, Ukraina 6% och alla övriga 21 %. Ryssland är fortsatt det enskilt största projektlandet.

Antalet beviljade lån 2006 enligt nordiskt ansökarland fördelade sig enligt följande [nordiska fördelningsnyckeln i parentes]: Sverige 31 % [32,4 %], Danmark 29 % [22,5 %], Norge 21 % [26,0 %], Finland 18 % [18,0 %] och Island 1 % [1,1 %]. Fördelningen under 2006 motsvarade rätt väl den nordiska fördelningsnyckeln.

För att uppnå en jämnare projektingång, har Nopef lagt in några små annonser om sig själv i de lokala affärstidningarna.

Summan av de beviljade lånen 2006 uppgick totalt till 3,3 mn € mot 3,5 mn € i 2005. Värdet av de eftersänkta lånen uppgick totalt till 3,3 mn € år 2006 mot 2,9 mn € år 2005. De tillbakaförda medlen i form av outnyttjade lån uppgick år 2006 till 1,4 mn € mot 1,7 mn € år 2005. Dessa medel skall användas till nya förstudielån.

Storleken på de beviljade lånen per förstudie uppgick under 2006 i snitt till 30 446 € jämfört med 29 000 € i 2005. I snitt återfördes 10 000 € per lån mot 13 000 € år 2005.

Antalet realiserade projekt år 2006 utgjorde 56 (54 år 2005) av totalt 143 avslutade projekt. Nopefs målsättning för 2006 utgjorde 45 realiserade etableringar och projektexportprojekt. Realiseringsgraden utgjorde således 39 % år 2006 jämfört med 40 % året innan.

3.4 Nopefs insats 2006 (inkluderande personal- och organisationsutveckling)

Nopef har under det gångna året genomgått en mycket omfattande intern organisationsutveckling som inneburit en revidering av allt från riktlinjer till dagliga arbetsprocesser. Syftet i denna process har varit att uppnå s.k. god förvaltningssed genom att uppdatera föråldrade arbetsrutiner och samtidigt bli ännu mer kundorienterade.

Nopefs anställda utarbetade i 2006 en totalt ny, modern och uppdaterad webbsida som publicerades den 1.1.2007.

---

³⁾ Exklusive BIP-programmet

Genom effektiverade arbetsmetoder har t.ex. sakbehandlingstiden i snitt minskat till 38 dagar mot 60 året innan. En övergång till elektroniska ansöknings- och rapporteringsblanketter skall ytterligare försnabba procedurerna till nytta för bolagen som är mitt uppe i sina förstudieprojekt.

Klarare fokus på projektens strategiska utgångspunkter och en mer konsulterande hållning i ansökningsfasen, har lett till att andelen projekt som Nopef beviljar lån till, stigit från 63 % till 74 %. En ökad vaksamhet på delrapporteringen har för sin del medfört att fler sådana projekt som saknar förutsättningar att lyckas, kunnat avbrytas i ett tidigare skede. Detta minskar förstudiernas genomsnittliga livslängd.

Som ordförande för Nopefs styrelse fortsatte Henrik Räihä. Som ny dansk medlem i styrelsen tillträdde Cecilie Dahl som avlöste Jarl Frijs-Madsen. Till isländsk ledamot utsågs Brynhildur Bergþórsdóttir som efterträdare till Sigurður Borgar Guðmundsson som i sin tur hade efterträtt Björgvin Njáll Ingólfsson. Sveriges ledamot Ulf Stange gick oväntat bort i början av året och efterträddes av Bo Jerlström. För Norge övertog Finn Kristian Aamodt posten som ledamot efter Randi Vesseltun.

Som revisor fortsatte Elina Selinheimo, från Finansministeriet i Finland.

Nopef hade per 31.12.2006 5 medarbetare på tidsbegränsade kontrakt. I mars 2006 sade den tidigare VD:n överraskande upp sig, vilket ledde till att ställningen lediganslogs. Ib Sønnerstad tillträdde den 10.8.2006 som ny VD för Nopef. Han har arbetat vid fonden sedan hösten 2002 och från och med juni 2006 fungerade han som tjänstförrättande VD.

Nopefs sekreterare genom 8 år, Marika Finell, slutade 30.4.2006 vid utgången av sina två kontraktperioder och efterträddes av Heidi Dettmann.

Vid årsskiftet anställdes Per Ovesen som ny regionchef för Danmark och Island. Han inledde sitt arbete den 2.1. 2007.

3.5 Nopefs bokslut för 2006, huvuddrag⁴⁾

Nopefs betalningsöverskott (motsvarar årets överförda medel) uppgick år 2006 till 0,68 mn € mot 0,54 mn € år 2005. Ändringen orsakades av en lägre summa låneutbetalningar, lägre administrativa kostnader, en liten ökning i mottagna medel från NMR samt ett något förbättrat ränteläge.

Nopefs administrativa kostnader uppgick 2006 till 0,74 mn € mot 0,77 mn € år 2005. Ett lägre förbruk än 2005 (och lägre än budgeterat, 0,8 mn €) beror i huvudsak på lägre lönekostnad (VD slutade i juni 2006). Som följd av en färre anställd till slutet av året, gick aktivitetsnivån något ned.

Nopefs balanssumma uppgick i slutet av 2006 till 7,6 mn € mot 8,1 mn € i 2005. Förändringen beror i huvudsak på att närområdes- och Rysslandsmedlen efterhand förbrukas och att inga nya närområdes- eller Rysslandsmedel längre tillförs.

Nopefs odisponerade medel utgjorde 3,0 mn € i slutet av 2006, d.v.s. oförändrat jämfört med 2005. Årets återförda medel utgjorde 1,4 mn € (1,7 mn € 2005).

---

⁴ Exklusive BIP-programmet

3.6 Nopefs finansiering i 2006

Nopef finansierades av de fem nordiska länderna via NMR. Medlen från de enskilda länderna fastställs årligen med hjälp av en fördelningsnyckel. Nopef mottog 2006 totalt 2,67 mn € i finansieringstillskott vilket fördelade sig enligt följande: Danmark 0,6 mn €, Finland 0,48 mn €, Island 0,03 mn €, Norge 0,7 mn €, Sverige 0,86 mn €.

3.7 Nopef i 2007

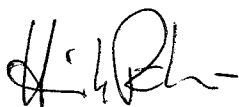
Nopefs målsättning för 2007 är att uppnå 175 kvalificerade ansökningar, 105 beviljade lån och 50 realiserade etableringar eller projekt.

Nopef avvecklar sin aktivitet i Baltikum och Polen vilket innebär, att ansökningar till dessa länder skall vara fonda till handa senast den sista september, för att de skall hinna behandlas.

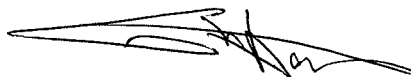
Nopef fortsätter sin närvaro i Rumänien och Bulgarien under år 2007.

Nopef bygger upp programmet för fortbildningsstöd inom ramen för NMR:s mobilitetsprogram.

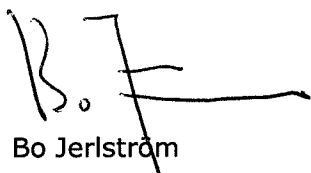
Helsingfors den 9 mars 2007

Henrik Räihä,
Ordförande

Finn Kristian Aamodt,
Vice ordförande

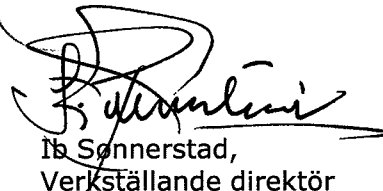
Bo Jerlström

Cecilie Dahl

Brynhildur Bergþórsdóttir

Ib Sonnerstad,
Verkställande direktör

Bilagor

Bilaga 1: Redovisningsprincip för Nopef

Bilaga 2: Nopef - årsräkenskap 2006

Bilaga 3: Baltiska Investeringsprogrammet - årsräkenskap 2006 m/slutrapport
(ingår ej i Nopefs årsräkenskap)

Bilaga 4: Tabell 1-6 angående personalen, ekonomiska nyckeltal och statistik